

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobců: a) **S. E.**, b) **S. L.** c) **S. E.**, zastoupeni Mgr. Samuelem Havlíkem, advokátem se sídlem Senovážné náměstí 977/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 6. 2019, č. j. OAM-718/ZA-ZA11-K10-2018 a č. j. OAM-717/ZA-ZA11-K10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 9. 2020, č. j. 31 Az 12/2019-145,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci (otec, matka a syn) požádali dne 23. 8. 2018 o udělení mezinárodní ochrany, neboť se obávají pronásledování z důvodu opozičních politických aktivit žalobce a) a jejich konverze ke křesťanství, která proběhla v roce 2017 během jejich pobytu v Číně. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neudělil. Žalovaný mimo jiné shledal, že žalobci a) se nepodařilo prokázat jeho vnitřní náboženské přesvědčení i skutečné praktikování víry a jeho výpověď o konverzi je nevěrohodná.

[2] Žalobci brojili proti rozhodnutím žalovaného u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který žalobám napadeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud se neztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobci nemají odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve státě jejich původu. Krajský soud shledal, že žalobci podstoupili věrohodnou konverzi a že jsou autentickými a praktikujícími křesťany.

[3] Krajský soud žalovanému vytkl, že situaci žalobců nehodnotil v souladu s rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004-36, č. 903/2006 Sb. NSS, a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a že neprovedl výslech vhodných osob. Dle krajského soudu nelze pominout, že žalobci strávili většinu života v muslimské zemi a že ke konverzi došlo v Číně, což se na způsobu praktikování víry nepochybně odrazilo a mohlo mít vliv na okolnosti samotné náboženské konverze. Přestože žalobce a) v řízení tvrdil, že jeho zájem o křesťanství trval přes 10 let, je třeba vzít v úvahu možnost přístupu k informacím, které žalobci měli jak v Íránu, tak v Číně.

[4] Krajský soud doplnil dokazování listinnými důkazy (potvrzení Římskokatolické farnosti – děkanství Kostelec nad Orlicí, potvrzení Katolické farní kanceláře v Zossenu a článek z občasníku kostelecké farnosti, Svatojiřské listy, vydaný v říjnu 2019) a výsledkem svědka R. P., vedoucího místní skupiny České křesťanské akademie. Dospěl k závěru, že konverze nebyla účelová, což odůvodnil skutečností, že statutární zástupce farnosti v Kostelci nad Orlicí i R. P. přicházejí do kontaktu s žalobci od počátku jejich pobytu v Pobytovém středisku v Kostelci nad Orlicí a mají povědomost o tom, že se pravidelně zúčastňují bohoslužeb a jiných aktivit farnosti. Dle krajského soudu je rovněž zřejmé, že dochází k určitému znalostnímu vývoji žalobců, kteří se snaží naučit česky, aby mohli náboženským textům náležitě porozumět. Soudem vyslechnutý svědek uvedl, že žalobci víru navenek prožívají mnohem intenzivněji než leckterý český křesťan. O samotném aktu konverze nemůže být pochyb, neboť o provedení křtu svědčí ve správním spise založené fotografie.

[5] Obavy žalobců z pronásledování z náboženských důvodů považoval krajský soud za odůvodněné. Ze zpráv o zemi původu je totiž patrné, že zákon zakazuje muslimům, aby změnili nebo se vzdali své víry, a že odpadlictví je zločinem trestaným smrtí. Rovněž jsou v nich popsány i další následky, kterým jsou konvertité v důsledku změny víry vystaveni.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobců

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl jeho zrušení.

[7] Konkrétně stěžovatel namítá, že s ohledem na obsah rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-44, č. 3279/2015 Sb. NSS, je zarážející, že žalobcem a) uváděné vnitřní přesvědčení postrádá minimální oporu v elementární znalosti základní věrouky. To i přes jím tvrzený zájem o křesťanství a navzdory vzdělání a schopnosti učit se novým jazykům. Nedostatek orientace v základních pojmech a informacích, které jsou pro život katolíka zásadní, nedokládá úplnost vnitřního přesvědčení k vyznávání tohoto náboženství a budí značné pochyby, a to i pokud jde o praktické naplňování víry.

[8] Osobní charakteristiky žalobce a) hovoří jednoznačně ve prospěch závěrů o účelovosti konverze. Žalobcova profese tlumočnicka vyžaduje nejen výborné znalosti

jazyků a vyhledávání přesných termínů v daném jazyce, ale také orientovanost, postřeh a dobrou paměť. Mohl proto i v Číně informace o náboženství dohledat. Pravidelné návštěvy kostela, interakce se zdejšími věřícími či zveřejnění informací osobního rázu v periodiku místní náboženské obce jsou pouze vnějšími projevy víry. Je nutné zohlednit i výše popsanou osobní charakteristiku žalobce. Jeho sdělení však nesvědčí o duchovním vývoji. Během pohovoru uvedl, že dosud nebyl u zpovědi, nebyl schopen uvést základní informace o Bibli, nevěděl, co je Desatero božích přikázání, neznal místo a čas Ježíšova narození ani nejběžnější modlitby. I ateista postrádající osobní zájem o věci náboženského rázu má širší povědomí o těchto základních informacích. Stanovisko krajského soudu, dle kterého měla rodina jak v Íránu, tak v Číně omezený přístup k informacím, nekoresponduje se sdělením žalobce a) během pohovoru. Velmi diskutabilní je i srovnávání intenzity prožitku víry žalobců s ostatními věřícími učiněné svědkem R. P.. Stěžovatel proto trvá na tom, že důvody vycestování žalobců jsou primárně ekonomické.

[9] Pro doplnění přehledu o situaci v zemi původu žalobců přiložil stěžovatel překlad Informace Ministerstva vnitra Velké Británie, květen 2019: Írán: křesťané a křesťanští konvertité. Ze zprávy vyplývá, že osobě, která přestoupila na křesťanství v zahraničí a vrátila se do Íránu, by hrozilo riziko pouze tehdy, pokud by se správní orgány zajímaly o její činnost v Íránu již dříve nebo pokud by se daná osoba podílela na šíření víry a obracení ostatních osob k jiné víře. V souladu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 12. 2017 ve věci A. proti Švýcarsku, č. 60342/16, žalobcům nehrozí vystavení riziku špatného zacházení, neboť ke křesťanství přestoupili *sur place*, nebyli a nejsou organizátory aktivit žádné domácí ani zahraniční církve, křesťanství nešířili v zahraničí a neobraceli ostatní od islámu. Prezентují se jako běžní věřící, kteří konvertovali v zahraničí, íránské úřady se o nich ani nemohou dozvědět, a nebyli by tedy zájmovými skupinami tamějšího režimu.

[10] Žalobci ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že kasační stížnost považují za nepřijatelnou, neboť v ní stěžovatel fakticky brojí proti skutkovým závěrům krajského soudu stran věrohodnosti konverze žalobců. Námitky týkající se okolností, které jsou přísně individuální s ohledem na konkrétní situaci žalobců, a také důkazů provedených ve správním a soudním řízení, svým významem nijak nepřesahují vlastní zájmy stěžovatele. Při hodnocení věrohodnosti konverze žalobců stěžovatel přehlíží celou řadu důkazů [např. protokol z pohovoru s žalobkyní b)] i část obsahu těch důkazů, na které odkazuje. Ze zpráv o zemi původu, založených ve správním a soudním spise (např. i ze zprávy Dánské imigrační služby, na kterou odkazuje stěžovatel), vyplývá, že křesťané jsou nuceni svou víru v Íránu skrývat. Také by mohlo snadno dojít k odhalení konverze žalobců, např. udáním ze strany rodinných příslušníků či veřejné internetové sítě [v rozporu s tvrzením stěžovatele v kasační stížnosti je fakt, že žalobce a) je aktivní na sociální síti Twitter pod jménem Shahram4Freedom, kde aktivně šíří informace týkající se bezpečnostní a politické situace v zemi svého původu]. V průběhu správního řízení bylo ze strany žalobců tvrzeno i podle jejich možností prokázáno, že již byli předmětem zájmu ze strany státních orgánů. Z těchto důvodů žalobci navrhli odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, popř. její zamítnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a je přípustná ve smyslu § 102 s. ř. s. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. V něm dovedl, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal důvody přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Shledal přitom, že krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami a své závěry dostatečně odůvodnil, a rozsudek je tedy přezkoumatelný.

[14] Otázkou hodnocení tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu stran jeho křesťanské víry, konverze ke křesťanství a posuzování věrohodnosti takových tvrzení se kasační soud zabýval již v řadě svých rozhodnutí.

[15] V rozsudku ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004-36, č. 903/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že je obtížné, ne-li nemožné stanovit jakákoliv měřítko hodnocení subjektivních znalostí člověka o náboženství nebo víře. Na druhou stranu však lze jistou, alespoň minimální, povědomost o této víře od žadatele o mezinárodní ochranu, který tvrdí, že zastává určitá náboženská přesvědčení, o která opírá své azylově relevantní důvody, požadovat v těch případech a v tom rozsahu, které odpovídají osobním charakteristikám daného žadatele i charakteristikám prostředí, z něhož pochází. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, č. 3085/2014 Sb. NSS, potom plyne, že správní orgán musí věc *hodnotit v celkovém kontextu, kupř. zvážit i tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu o hloubce jeho víry, délce doby, po kterou danou víru vyznává, zapojení se do náboženského života příslušné komunity či vzít v úvahu jeho celkový prezentovaný duchovní vývoj. V tomto smyslu není vyloučeno ani provádění vhodných výsledků svědků a zjišťování rozsahu povědomí žadatele o příslušném náboženství, jakkoli je třeba k hodnocení výsledků takového zjišťování vždy přistupovat s nejvyšší možnou opatrností.* Komplexně se soud touto otázkou zabýval také v rozsudku ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, č. 3279/2015 Sb. NSS a to zejména v bodě 38, kde uvedl, že pro úplné posouzení konverze ke křesťanství by se měl správní orgán zaměřit zejména na: (i) posouzení života žadatele před konverzí, (ii) samotnou konverzi, (iii) zhodnocení konverze žadatelem, (iv) žadatelovu znalost nového náboženství a (v) náboženskou aktivitu žadatele a shrnul i příklady otázek, které správní orgán žadateli položí za účelem zjištění těchto skutečností. Krajský soud postupoval v souladu s touto judikaturou a v souladu s ní také doplnil dokazování. Nesouhlas stěžovatele s hodnocením těchto důkazů pak nemůže sám o sobě založit přijatelnost kasační stížnosti.

[16] Další námitky, které stěžovatel vznáší v kasační stížnosti, jsou pak otázkami odvislými od samotného hodnocení věrohodnosti konverze. S nimi se bude muset stěžovatel teprve vypořádat v dalším řízení, a bylo by proto předčasné, aby se k nim kasační soud jakkoliv blíže vyjadřoval.

[17] Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, a proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2021

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu